

Djurgårds bladet

Moderna och
vackra Djur-
gårdsbyggen

**ÅRSMÖTE
DEN 8 MAJ**

Vi firar
**KUNGLIGA
NATIONAL-
STADSPARKEN**

**Kom på
gökotta!**

Djurgårdsbladet

Djurgårdsbladet är Djurgårdens hembygdsförenings medlemstidning som utges fyra gånger om året i cirka 700 exemplar.

Annonser, insändare och annat material publiceras i mån av utrymme och sänds till djurgardsbladet@outlook.com.

Foton: Kerstin Lager. Om ej annat anges.

Redaktion Djurgårdsbladet och sociala medier: Kerstin Brunnberg, Goran Gozo, Kerstin Lager, Maj Rundberg, Göran Söderström (ansv. utgivare). *Citera gärna men uppge källan!*

ISSN 1400-2248.

AB Norrmalmstryckeriet,
Sollentuna, 2024.

Djurgårdens hembygdsförening

Djurgårdens hembygdsförening (DHF) är en politiskt och religiöst obunden, ideell förening som verkar för att värna och vårda Djurgårdens kulturhistoriska miljöer och naturvärden som del av Kungliga nationalstadsparken.

Vi har cirka 500 medlemmar och ordnar varje år flera medlemsaktiviteter på Djurgården. Årsavgift 300 kr/enskild, 350 kr/sammanboende. Stödjande företag/organisation 1 000 kr. Betala till pg 35 19 91-5 eller till Swish 123 238 4048. I inbetalningen anger du ditt namn, tfn och ”Ny medlem” om du är det.

Ny adress eller ny medlem? Maila namn och postadress till: medlemsregisteransvarig@djurgardenshembygdsforening.se.

H. M. Konung Carl XVI Gustaf
är hembygdsföreningens höge beskyddare.

Ordförande: Kerstin Brunnberg
Sekreterare: Magdalena Kettis
Kassör: Carl-Johan Bonnier

Vår postadress och hemsida:
Djurgårdens hembygdsförening, Östra
Varvsgatan 1A, 115 21 Stockholm.
www.djurgardenshembygdsforening.se

Vi är remissinstans för planer och utveckling på Djurgården.

Vill du stödja föreningen med en gåva är vi mycket tacksamma!

Omslagsbilden

Den 19 maj 1995 invigde Carl XVI Gustaf Kungliga nationalstadsparken genom att släppa ut de tre, vita duvorna som fick namnen Värna, Vårda och Visa vilket blev parkens ledord. Det var den första national-

stadsparken i världen. Största delen utgjordes av Djurgården med sina många historiska hus och höga naturvärden. I år firar vi parkens 30-årsjubileum. Fotot som togs av Lars Epstein publicerades i DN 1995.

Välkommen!

8/4 "Jag hade inget men fick allt"

Djurgårdskyrkans Vänner arrangerar ett samkväm med Rosita Lindgren, då hon presenterar sina memoarer och berättar om sitt liv i den legendariska Gröna Lundfamiljen Lindgren.

När: Tisdag 8 april, kl 15.

Var: Djurgårdskyrkans övervåning. Buss 67 eller spårvagn 7 till hpl Skansen.

Pris: Djurgårdskyrkans Vänner bjuder på vin och tilltugg. Rositas presentation är gratis men hon tar tacksamt emot 100 kr från de deltagare som vill köpa hennes bok vid samkvämet.

Anmälan senast 3 april med *ditt namn + tfn nr* till Ingrid Boström, inganvi@gmail.com eller sms till 070-370 24 04. Begränsat med plats.

11/4 Fågelmorgon på Södra Djurgården

I april har vi vår populära Gökotta vid Isbladskärret med Henrik Waldenström! Medtag kikare och fika för en rast. Anders Molin tog bilden ovan på grågåsen.

När: Fredag 11 april, kl 8–10.

Var: Samling vid det gula Pumphuset. (Buss 67, hpl Thielska.)

Pris: 100 kr/icke medlem, 50 kr/medlem. Betalas på plats Swish eller kontant.

Anmälan senast 9 april med *ditt namn + tfn nr* till Erik Broberg, eaw.broberg@gmail.com eller sms till 0733-82 28 59.

~ Du kan lösa medlemskap på plats vid alla vår aktiviteter. ~

24/4 Välkommen till en vårlig arkitekturvandring!

Möt arkitekterna till två nya, prisbelönta byggnader på Djurgården; Henrik Rundquist som ritat Folke Bernadottes bro och Johan Oscarson som ritat ”Wisdome” vid Tekniska Museet.

Vi har också förmånen att få träffa museidirektör Peter Skogh och projektledare Astrid Stenberg.

När: Torsdag 24 april, kl 15–17.

Var: Samling vid Folke Bernadottes bros fäste nedanför Tekniska museet (buss 69, hpl Museiparken).

Pris: 120 kr/icke medlem, 80 kr/medlem. Betalas på plats med Swish/kontant.

Anmälan senast 17 april med sms till Caroline Sylvén, 0704-15 40 41.

8/5 Årsmöte med supé på Klubbarnas Klubb

Du som är medlem och har betalat 2025 års medlemsavgift är varmt välkommen till årsmötet som börjar kl 17. Tag med de årsmöteshandlingar du finner i detta nummer på sidan 9–12.

Eftersom Kungliga nationalstadsparken i år firar 30-årsjubileum har vi nöjet att bjuda in en av parkens viktigaste upphovskvinnor, Görel Thurdin som var den planminister som förde de ideella krafternas förslag till beslut. Ett initiativ som sedan dess inspirerat ett stort antal länder.

Vi avslutar kvällen med en trevlig supé tillsammans.

När: Torsdag 8 maj. Samling kl 16:45. Se sid 9.

Var: Klubbarnas Klubb, Beckholmsvägen 12 i Nya Djurgårdsvarvet. Spårvagn 7 eller buss 67, hpl Skansen.

Pris: Årsmötet är gratis. Supén kostar 385 kr.

Anmäl dig senast 30 april, både för årsmöte och supé med ditt namn och tfn till gernandteva@gmail.com eller sms till tfn 0708-491 496.

Anmälan till supén blir klar då du betalat 385 kr till plusgiro 35 19 91-5. Om du önskar *vegetarisk* supé – ange det i anmälan.

På bilden från 1908 sitter Gustaf Fjaestad som ritade Thiels jättelika soffa. Till vänster om honom sitter snickaren Adolf Svensson och till höger träsnidaren Ola Erikson.

22/5 Rosendals stall.

På 1830-talet lät Karl XIV Johan uppföra ett stall på Rosendal efter ritningar av hans favoritarkitekt, Fredrik Blom.

Liksom övriga byggnader som tillhör Rosendals slott är stallet ett staligt byggnadsminne med Stadsmuseets högsta klassificering.

Det är inte öppet för allmänheten men just den 22 maj kommer byggnadsantikvarien Caroline Särnqvist från Kungl. Djurgårdens förvaltning öppna stalldörrarna bara för hembygdsföreningen och ge en exklusiv visning.

När: Torsdag 22 maj, kl 18.

Var: Samling vid Rosendals stall, Fredriks Bloms väg 9–15. Stallet ligger mellan Folke Bernadottes bro och Djurgårdsbrunnnsbron, i skogen på södra sidan av Djurgårdsbrunnsviken. Buss 69 till hpl Museiparken eller Djurgårdsbrunn.

Pris: 50 kr/icke medlem, 30 kr/medlem. Betalas på plats Swish eller kontant.

Anmälan senast 16 april med *ditt namn + tfn nr* till Erik Broberg, eaw.broberg@gmail.com eller sms till 0733-82 28 59.

22/8 Thielska Galleriet, jubileumvisning.

Med anledning av Thielskas 100-årsjubileum öppnas porten enkom för oss denna förmiddag. Intendent Sophie Allgårdh, tidigare konstrecensent på SvD och redaktör för konstitidskriften Paletten, bjuder oss på en exklusiv visning, både i trädgården och i byggnadens salar.

Efter visningen ges du möjlighet att fritt promenera i museet. Monica Ahlbergs café är öppet med bakverk och rätter.

När: Fredag 22 augusti, kl 10:45.

Var: Samling vid Thielska Galleriets port. Buss 67, hpl Thielska.

Pris: Kraftigt rabatterad entré. 128 kr/ordinarie, 112 kr/pensionär.

Anmäl dig senast 1 augusti med sms till Djurgårdsbladet 0702-77 53 11 eller i mail till djurgardsbladet@outlook.com. Ange ditt namn, tfn och om du går in som ordinarie eller pensionär.

FOTO: OSCAR ELLQVIST.

Platsens kulturella betydelse

Ordföranden har ordet

I år firar vi Kungliga nationalstadsparkens 30 år. Jubiléet hoppas jag att ni, alla medlemmar som stöder vårt arbete att värna vår del av parken, har uppmärksammat.

Det är verkligen något att fira eftersom nationalstadsparken är unik i sitt slag.

Historien är i korthet att ideella krafter drog igång arbetet med att föra ihop tre kungliga parker till en helhet. Den som förde initiativet till beslut var centerpartisten och dåvarande plan- och miljöministern i regeringen Bildt, Görel Thurdin.

Därför är det så glädjande att Görel Thurdin tackat ja till att medverka på vårt årsmöte och där samtala med Henrik Waldenström om vad som faktiskt hände när Sverige fick världens första nationalstadspark. Det var inte helt givet utan krävde sitt arbete.

Vad som är viktigt är att vi hedrar deras arbete genom att vi och framtida generationer tar stafettpippen och engagerar oss för parkens skydd.

Skriften *Platsens kulturella betydelse, juridiken kring Nationalstadsparken* (Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitetsakademien, 2018) är en analys som ställer frågan ”Vilken roll spelar riksintresset Nationalstadsparkens kulturella och historiska värden vid tillämpningen av lagen?” Det är viktig läsning. Det krävs sakkunskap för att bemöta varje förslag till intrång i parken.

På parkens invigningsår 1995 hyllades Thurdin och Waldenström i Djurgårdsbladet och i alla nummer samma år kunde vi läsa om hembygdsföreningens engagerade arbete. Exploatering för exklusiva bostäder stoppades både vid Djurgårdsvarvet och före detta Lindgården. Idag kan vi därför njuta av Nya Djurgårdsvarvet och promenadstråket. I ett annat nummer konstaterades det att rudorna skrämt bort häckande fåglar och insekter från Isbladskärret men att det skulle bli bättre om man tillfälligt pumpade ut vattnet ur kärret. Tack vare skötseln av Isbladskärret kan vi därför också i år njuta av en härlig fågelmorgon vid Henrik Waldenströms uppskattade gökotta.

Kerstin Brunberg

FOTO: NATIONALSTADSPARKEN.SE

Ansvariga och aktiviteter

National
stads
park
30 år

*Nationalstadsparkens jubileum firas med mång-
a aktiviteter under året, samordnat av Läns-
styrelsen i Stockholms län.*

DHF (Djurgårdens hembygdsförening) bildades 1947 för att framgångsrikt stoppa en motorväg över Djurgården. Idag är DHF en av hela fyrtioalet föreningar som är anslutna till FFE (Förbundet för Ekoparken).

Ekoparken var det första namnet på det område som idag heter Kungliga nationalstadsparken.

Nationalstadsparken ligger i kommunerna Solna, Lidingö och Stockholm och stadsbyggnadskontoret i respektive kommun ansvarar för byggande i och kring parken. I kommunernas översiktsplaner ges riktlinjer för hur mark- och vattenområden ska skötas. Huvuddelen av området ägs av staten genom Statens fastighetsverk och största delen av marken sköts av Kungl. Djurgårdens förvaltning.

Länsstyrelsen i Stockholms län har regeringens uppdrag att samordna och verka för parken ur ett helhetsperspektiv och det är också Länsstyrelsen som ansvarar för jubileumsåret 2025.

Genom Länsstyrelsens försorg finns en stor mängd användbar information på nationalstadsparkens hemsida, nationalstadsparken.se. Där finns både kartor

över fina cykelvägar och tips på sevärdheter. Dessutom kan du från App Store ladda ner Kungliga promenader, som är en bra ledsagare på din utflykt i parken.

Många föreningar och organisationer ordnar aktiviteter för att fira parken. Här är ett axplock:

Vandring i Stora Vargjakten. Arr. av Sv. Rovdjursföreningen och FFE.

Prins Daniels lopp för barn. Arr. av Generation Pep och Solna Stad.

Gökotta vid Isbladskärret. Arr. av DHF.

Skogen. Utställning på Tekniska museet.

Rollatorvandring. Arr. av Hjorthagens intresseförening.

Thielska Galleriet. Arr. av DHF.

Mat, klimat, trädgård. Arr. Bergshamra för alla.

Vårvandring. Naturskyddsföreningen.

Operan i Haga. Arr. av Kungl. Operan, Solna stad och Hovstaterna.

Karl XIV Johans stall. Arr. av DHF.

Höstmarknad i Ulriksdals slottspark. Arr. av Kungl.slotten.

Klimatvandring. Arr. Stockholms universitet.

Resten av jubileumsårets kalendarium hittar du på royaldjurgarden.se.

Red.

Nationalstadsparkens pärlor

Idet fagra skogspartiet mellan Rosendals slott och Manillaskolan ligger, litet undanskymt, Rosendals gamla stallbyggnad med dess välbevarade exteriör från Karl XIV Johans dagar.

Stallet utgjorde en del av det större slottskomplex med byggnader kring Rosendal som Karl XIV Johan lät uppföra under 1820–1830-talet. Liksom slottet och byggnaderna i övrigt är det kungens favoritarkitekt Fredrik Blom som ritat stallet i nyklassicistisk stil. Det var stilen på modet som på kontinenten i början av 1800-talet utvecklades till kejsarstilen eller empire och i Sverige fick sin egen prägel kallad Karl Johansstil.

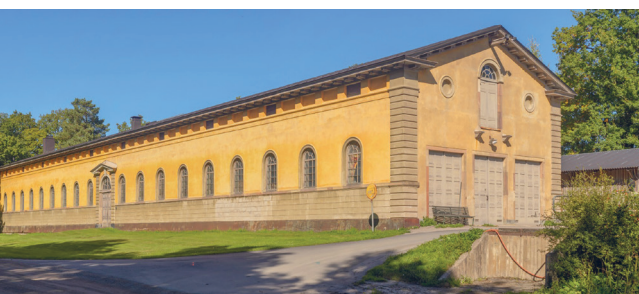
Egendomen hade förvärvats av Karl Johan redan under hans kronprinstid och låg på bekvämt avstånd från Slottet och stadens larm. Fastmer inom nära räck-

håll till Ladugårdslandets exercisfält på andra sidan Djurgårdsbrunnsviken och de stora militärövningar som Karl XIV Johan brukade bevista där. Såsom regent var han Högste Befälhavare både till namnet och gagnet och det var med stor entusiasm han deltog i truppernas exercis och uppvisningar under de årliga sommarövningarna. En fast broförbindelse saknades visserligen över vattnet från Rosendal för det kungliga ekipaget. Däremot fanns en pontonbro med en likartad sträckning som dagens Folke Bernadottes bro.

Stallet är en monumental byggnad och kan tyckas något överdimensionerad för det lilla lustslottets behov av rid- och arbetshästar. Men här rymdes också hästar från Hovstallet ända fram till 1940-talet. Idag används byggnaden istället av Kungl. Djurgårdsförvaltningen.

Trots anpassningar för personalrum, förråd och garage finns ursprungliga bärande träkolonner bevarade och flertalet krubbor av kolmårdsmarmor fortfarande kvar. Torsdag 22 maj bjuds vi in att bekanta oss närmare med både stallets interiör och exteriör, dess funktion och historia!

Erik Broberg

Rosendals stall. Foto av Arild Vågen.

Rosendals stall

Torsdag 8 maj, kl 17:00, på Klubbarnas Klubb, Nya Djurgårdsvägen.

Välkommen till årsmöte i Djurgårdens hembygdsförening

17:00 Ordf Kerstin Brunnberg öppnar årsmötet.

Årsmötesförhandlingar.

Görel Thurdin, f.d. statsråd, miljöminister och planminister, och Henrik Waldenström, ornitolog, visar bilder och berättar om hur de samverkade för att skapa världens första nationalstadspark; Kungliga nationalstadsparken.

Ca 19:00 Supé:

*Skagenröra, kallrökt lax, Västerbottenpaj och Trädgårdssallad med avokado och rädisa.
Vegetariskt alternativ: Västerbottenpaj toppad med algrom, gravad morot och Trädgårdssallad med avokado.*

Vitt vin/alkoholfritt alternativ.

Vit kladdkaka med vispad grädde, lime och rårörda hallon. Kaffe/te serveras vid borden.

Dagordning

- §1. Årsmötet öppnas av föreningens ordförande.
- §2. Val av mötets ordförande.
- §3. Val av mötets sekreterare.
- §4. Godkännande av årsmötets utlysande.
- §5. Godkännande av årsmötets dagordning.
- §6. Val av två justeringspersoner tillika rösträknare.
- §7. Godkännande av röstlängd.
- §8. Förvaltningsberättelse för år 2024.
- §9. Fastställande av resultat- och balansräkning för år 2024.
- §10. Revisorernas berättelse.
- §11. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
- §12. Val av föreningens ordförande.
- §13. Val av styrelseledamöter.
- §14. Val av två revisorer.
- §15. Val av valberedning om tre personer, varav en sammankallande.
Två av dessa utses av årsmötet och en av styrelsen.
- §16. Fastställande av medlemsavgift (enskilt medlemskap,
medlemskap sammanboende, stödjande företag/organisation).
- §17. Årsmötet avslutas.

Enskilt eller sammanboende medlemskap äger en röst. Stödjande medlemskap äger ingen röst. Vid lika röstetal har föreningens ordförande utslagsröst.

Årsredovisning 2024

~ Sjuttiosjunde verksamhetsåret ~

Förvaltningsberättelse

Årsmöte, val av styrelse m.m.: På årsmötet, som ägde rum den 6 maj 2024, valdes nya styrelsen och Kerstin Brunberg som ordförande.

Konstituerande möte för nya styrelsen hölls den 19 Juni 2024. Omvaldes ledamöterna Catherine Engellau (vice ordf), Elisabeth Rosenquist Saidac (plangruppen) Carl-Johan Bonnier (kassör), Fredrik von Feilitzen (plangruppen), Caroline Sylvén (pgmgruppen), Göran Söderström (plangruppen, ansv utgivare medlemsbladet), Magdalena Kettis (sekreterare), Lotta von Liewen Wistrand (plangruppen), Henrik Waldenström (plangruppen).

Till adjungerade ledamöter omvaldes Eva Gernandt (stugfogde, pgmgruppen), Erik Broberg (pgmgruppen) och Kerstin Lager (chefred medlemsbladet). Caroline von Platen (medlemsregisteransvarig), avböjde omval.

Till revisorer valdes Winston Håkansson (omval) och Per Stålhem (nyval) samt revisorssuppleant Viveka Strangert (omval). Philippa Månsson avböjde omval. Till valutskottet omvaldes Eva Gernandt som styrelsens representant samt Gunilla von Platen och Gabriel Romanus. Som rådgivare för specifika frågor kvarstår Claes Britton och Michael Frie.

Årsavgiften beslöts oförändrad: 300 kr för enskilt medlemskap, 350 kr för sammanboende och 1 000 kr för stödjande företag/organisation.

Styrelsearbete. Yttranden, överklaganden m.m.

2024 ägde 8 protokollförda styrelsemöten rum. Styrelsen bevakar den plan- och byggverksamhet som berör Djurgården. År 2024 lämnade DHF följande inlagor:

24-02-15 Hasselbacken; Granskningsyttrande över ny detaljplan för Konsthallen 15 m.fl.

2024-10-01 Hasselbacken; Överklagande till Mark och miljödomstolen avseende kommunfullmäktiges bifall av nya detaljplan för Konsthallen 15 m.fl.

2024-10-17 Beckholmen; Granskningsyttrande rörande förslag till detaljplan för Djurgården 1:38 m.fl.

Övrigt: Hembygdsföreningen är medlem i Förbundet för Ekoparken, Stockholms Sjögård och nätverket Rädda Djurgården.

Under 2024 var antalet medlemskap 476 stycken. Medlemstidningen Djurgårdsbladet utkom med 4 nummer. Under 2024 hade vi 13 medlemsmankomster: Arkiv och konstsamling i Stugan. Information och frågestund med slottsfogde Magnus Andersson. Djurgårdiana på Lilla Hasselbacken. Tjärmästarbostället och Beckholmen. Årsmöte. Karl XI:s fiskarstuga. Kungliga Lawn Tennisklubben. Fågelskådning Isbladskärret. Oakhill. Giraffen på Beckholmen. Biologiska museet. Uppföljningsmöte med slottsfogde Magnus Andersson. Lucia i Djurgårdskyrkan.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

Balanserad vinst	289 735
årets förlust	-25 752
	263 983
i ny räkning överföres	263 983
	263 983

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning.

Resultaträkning

	2024	2023
Rörelseintäkter		
Medlemsavgifter	106 900	110 426
Bidrag	33 200	30 000
Annonsintäkter	60 360	58 500
Medlemsmöten intäkter	16 128	18 686
Övriga intäkter	950	1 410
Summa rörelseintäkter	217 538	219 022
Rörelsekostnader		
Djurgårdsbladet	-142 198	-116 569
Medlemsmöten kostn.	-18 987	-11 199
Hyra, el, föreningsstuga	-31 051	-38 259
Övr. admin.kostnader.	-29 535	-26 979
Hemsida webb	-21 519	0
Summa rörelsekostnader	-243 290	-193 006
<i>Rörelseresultat</i>	-25 752	26 016
<i>Resultat efter finansiella poster</i>	-25 752	26 016
<i>Resultat före skatt</i>	-25 752	26 016
ÅRETS RESULTAT	-25 752	26 016

Balansräkning

Tillgångar

Omsättningstillgångar

<i>Kortfristiga fordringar</i>	Förutbetalda kostn., upplupna intäkter	5 069	4 970
Summa kortfristiga fordringar		5 069	4 970
<i>Kassa och bank</i>		322 604	323 505
Summa kassa och bank		322 604	323 505
Summa omsättningstillgångar		327 673	328 475
SUMMA TILLGÅNGAR		327 673	328 475

Eget kapital och skulder

Eget kapital

<i>Bundet eget kapital</i>	Medlemsinsatser	289 735	263 719
Summa bundet eget kapital		289 735	263 719
<i>Fritt eget kapital</i>	Årets resultat	-25 752	26 016
Summa fritt eget kapital		-25 752	26 016
Summa eget kapital		263 983	289 735
Kortfristiga skulder	Upplupna kostn., förutbetalda intäkter	63 690	38 740
Summa kortfristiga skulder		63 690	38 740
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		327 673	328 475

Stockholm 3 mars, 2025.

Kerstin Brunberg, Carl-Johan Bonnier, Catherine Engellau, Magdalena Kettis, Elisabeth Rosenquist-Saidac, Caroline Sylvén, Göran Söderström, Fredrik von Feilitzen, Lotta von Liewen Wistrand, Henrik Waldenström.

Nationalstadsparkens nya pärlor

Ett byggnadstekniskt mirakel uppfördes 2023 som en 1 325 kvm stor tillbyggnad vid Tekniska museet på Djurgården. Och vann Kaspar Salinpriset.

Tillbyggnaden skulle rymma en visualiseringsdom. (Ett sfäriskt rum där visualiseringsteknik ger en omslutande ljud- och bildupplevelse.) Och dessutom café, utställningshall och en yta för evenemang. Museets andra byggnader skulle förbindas kring innergården.

Både gården, med sina fem äldre lindar, närliggande byggnader och miljön i stort på Djurgården utgjorde en känslig fond för nybyggnation.

Domen blev fokuspunkt inne i en stor hall under en fritt formad träkonstruktion, ett tak vars helt fria form spänner 26x48 meter över domen. Från insidan genererar detta en häpnadsväckande rumsupplevelse och från utsidan skvallrar den egensinnigt välvda formen om att byggnaden inrymmer något speciellt.

Denna gridshellkonstruktion byggdes av standardskivor av LVL som böjdes och fixerades med hjälp av ymlingar i trä. Varje del var unik. Montaget med millimeterprecision utfördes under fem månader av en handfull installatörer.

FOTO: MIKAEL OLSSON.

Denna konstruktions- och produktionsmetod hade aldrig gjorts förr. Det blev en teknologisk och arkitektonisk utforskning av träbyggande och en källa till ny kunskap kring material och arbetsprocess.

Hållbart byggande kan rymma experimentella och innovativa grepp, vars förtjänster ligger längre fram än omedelbart applicerbara träbyggnadslösningar.

Att på ett undersökande sätt tänja på gränser har i all teknikutveckling visat sig avgörande. Och just detta hände på Tekniska museet.

Red.

Ansvariga arkitekter: Jonas Elding, Johan Oscarson. Konstruktör: DIFK. Projektpartner: Stora Enso

Wisdome

Nationalstadsparkens *nya pärlor*

Modern och tredubbelt belönad är den nya bro som binder ihop Södra och Norra Djurgården: Folke Bernadottes bro.

Det var hösten 2019 som en djurgårdisk knut löstes. Det gick dock inte lika snabbt som när Alexander den store högg av den gordiska knuten.

Först efter 15 års planerande kunde Kungen den 17 september 2019 inviga Folke Bernadottes bro.

Bron gav en efterlängtd gång- och cykelförbindelse mellan Norra och Södra Djurgården, mellan Museiparken och Rosendals slottspark.

Det var Kungliga Djurgårdens förvaltning (KDF) som lät bygga bron, vars arkitektur grundar sig på ett förslag som Kungliga Djurgårdens Intressenter (KDI) lade fram redan 2004.

Bron har ägnats tre artiklar i Djur-

gårdsbladet, dels nr 1 2012, dels nr 2 2015, efter beslut om detaljplan, och dels nr 3 2018, inför byggstarten.

Kungainvigning

Nu är det alltså hög tid att i Djurgårdsbladet dokumentera den konungsliga invigningen 2019.

I sitt tal harangerade Kungen fyndigt nog sin farfars kusin Folke Bernadotte, som ”FN:s förste internationella medlare, en sann brobyggare”. Den 17 september var en väl vald dag, eftersom det var Folke Bernadottes dödsdag 1948.

Kungen och Drottningen lade ned en blomsterkrans vid Folke Bernadottes strategiskt placerade byst och klippte av ett blågult band på bron, som de därefter invigningspromenerade över – till ackompanjering av en brasskvintett ur Livgardets dragonmusikkår.

Första belönade bron

Folke Bernadottes bro har blivit tredubbelt belönad.

Den fick 2019 Stockholms handelskammarens stadsmiljöpris och 2020 utsågs den till Årets Stockholmsbyggnad, efter en tävling arrangerad av Stockholms stad.

I april 2024 tilldelades Folke Bernadottes bro Trafikverkets arkitekturpris, som den första bron sedan priset instiftades 2011. I juryns motivering framhålls att den har ”en form och funktion som fungerar från minsta detalj till kompositionen i landskapet”.

Den smäckra fackverksbron är ritad av Henrik Rundquist på arkitektkontoret &Rundquist, som har gestaltat många eleganta broar i Sverige.

På Norra och Södra Djurgården har han ritat ridbron/viltbron över Värtabanan (invigd 2007), den lilla bron över Galärvarvsdockan (2017) och Husarviksbron (2018) – och dessutom de två uttrycksfulla avluftstornen i trä i Nationalstadsparken, för Norra länken (2014).

Bilden ovan visar Folke Bernadottes byst (av skulptören Solveyg W. Schafferer) med kungaparets blomsterkrans.

Bilden till vänster visar kungaparets invigningspromenerad 2019, med Livgardets brasskvintett i förgrunden.

Foton av Fredrik von Feilitzen.

Henrik Rundquist vansläktas inte som broarkitekt. Han är nämligen barnbarnsbarn till arkitekten Erik Josephson, som ritade Djurgårdsbron, vilken stod klar till Stockholmsutställningen 1897. Intressant nog är också Djurgårdsbron (liksom Djurgårdsbrunnnsbron) en fackverkskonstruktion.

Fredrik von Feilitzen

Folke Bernadottes bro

Längst ut, närmast skärgården, ligger ytterligare en av nationalstadsparkens många Djurgårdspärlor; Thielska Galleriet på Blockhusudden.

Tillsammans

Muséet firar sitt 100-årsjubileum i år med en stor utställning som både berättar om Thielskas historia och visar nya verk av samtida konstnärer.

Temat för jubileumsutställningen är *Tillsammans* och begreppet beskriver väl hur Signe Maria och Ernest Thiel lyckades uppföra sitt fascinerande privatpalats och fylla det med konst. Finansmannen Thiel hade pengarna och hans fru Signe Maria hade kontakterna i tidens mest aktuella konstnärskretsar.

Thiel var inspirerad av prins Eugens villa på Waldemarsudde och ville uppföra sitt eget palats i närheten. Men han hänvisades istället till Eols kulle, högst upp på Blockhusudden.

Ferdinand Boberg

Paret gav arkitekten Ferdinand Boberg i uppdrag att rita ett wienerjugendpalats med en stor trädgård omgärdad av en mur. Till utseendet kom byggnaden att skilja sig helt från Prins Eugens villa då

Signe Maria och Ernest Thiel, iklädda exotisk mundering vid ett besök i det moriska palatset Alhambra i Spanien. Fotot av Rafael Garzón är beskuret.

den istället präglades av en exotiserande orientalism med vit fasad, gröna dekorativa element, grönt glaserat taktegel, balkonger, altaner, torn och en kupol. Gallerisalarna fick dagsljus från stora glastak.

År 1905 flyttade paret in i sitt privatpalats som de kallade Villa Eolskulle.

Familjen Thiel bodde på första våningen, där den stora trapphallen är. Här fanns också tjänstefolkets rum. Ytterligare en trappa upp låg gallerivåningen. Korta snedväggar i salarnas innerhorn underlättade för betraktaren att låta blicken glida runt väggarna.

Thielska Galleriet

Nationalstadsparkens pärlor

Konstsamlingen växte ständigt och Ferdinand Boberg fick i uppdrag att rita en tillbyggnad som stod klar 1907.

Ett år senare började Ernest Thiels affärer gå sämre. Paret skilde sig 1910 och Thiel bodde kvar ensam. 1922 hade han förlorat merparten av sin förmögenhet.

År 1924 sålde Ernest Thiel byggnaden och konstsamlingen till svenska staten, ett konstmuseum inrättades och en stiftelse tillsattes av Kgl. Maj:t, med Prins Eugen som stiftelsens första ordförande. Några av styrelsemedlemmarna var konstnärerna Nils Kreuger, Christian Eriksson och Carl Wilhelmson samt Ernest Thiel och hans gamla vän Tor Hedberg.

1925 öppnades portarna för allmänheten. Journalister undrade om inte museet låg för långt bort för att få några besökare. Men trots avståndet har Thielska Galleriet varit ett populärt utflyktsmål

och utsågs 2023 till Stockholms favoritmuseum.

Sedan 1958 är både byggnaden och parken ett statligt byggnadsminne.

Aktuella konstnärduos

Tillsammans är också en beskrivning av hur samtida konstnärer arbetat för att skapa de nya verk som ingår i årets utställning.

Här deltar konstnärduon Bigert & Bergström, Bella Rune & Jonas Nobel, Linda Pedersen & Henning Hamilton och Martin Bergström & Thomas Klementsson.

Det är fascinerade hur flera av dessa verk till sitt material eller motiv kan upplevas besläktade med muséets hundraåriga konstverk i samma utställningsrum.

Utställningen pågår till 24 augusti.

Red.

Mats Bigert visar ett av Bigert & Bergströms klimatinspirerade konstverk.

Tack för er gärning, Caroline och Jörn.

Jörn Beckmann, född 1934, har avlidit, tre år efter sin fru Caroline Beckmann, född 1939.

Liksom många andra som kom till Sverige från Baltikum under andra världskriget tillhörde Jörns familj den tyskspråkiga befolkningen i Estland.

Jörn föddes i huvudstaden Reval (numera Tallinn). Pappan hade varit engagerad i esternas frihetskrig 1917 och inför den sovjetiska invasionen tvingades familjen lämna Estland 1939. Familjen bodde i en herrgård i det av tyskarna ockuperade Polen tills de på nytt måste fly, denna gång till Sverige. Jörn var då 14 år. Många år senare då han efter kriget besökte den nu helt ruinerade herrgården mötte Jörn en gammal polsk kvinna som berättade att hon under kriget hade varit hans barnjungfru.

Efter studentexamen i Sverige utbildade han sig till kavallerist och blev löjtnant vid Livgardesskvadronen. Han slutade sin officersbana som generalmajor och

stabschef och var därefter militär rådgivare åt utrikesdepartementet innan han utsågs till hovstallmästare 1996.

Caroline föddes i den grevliga släkten Wachtmeister som kom till Sverige från Baltikum under 1500-talet.

Som ung utvecklade hon ett starkt intresse för naturen, med skidåkning och ridning då familjen bodde i Umeå där hennes far var regementschef för K4.

Återkommen till Stockholm tog utbildning och arbete vid, som biomedicinsk analytiker och med ansvar som föreståndare för laboratoriet på Sophiahemmet. Den sista delen av livet arbetade Caroline på Röda korsets sjukhus.

Caroline och Jörn var helhjärtat engagerade i Djurgården med dess natur och historiska hus. Under var sin period var de båda mycket uppskattade ordförande i Djurgårdens hembygdsförening.

Makarna har fått sin sista vila på Gälärvarvskyrkogården på Djurgården.

Red.

CELEBRATING 159 YEARS

Lilla HASSELBACKEN Anno 1866

RESTAURANT • CAFÉ • VÅRDSHUS

Djurgårdsslätten 78, Tfn 08-663 71 82

www.lillahasselbacken.se

Lilla Hasselbacken

Djurgårdens gröna oas, med punschverandor och snickarglädje.

Varmt välkomna in till oss!

Vårnyheter i Skansenbutiken

Inspireras av säsongens trender och tidlös tradition – upptäck dina nya favoriter i butiken och webshopen.

skansenbutiken.se

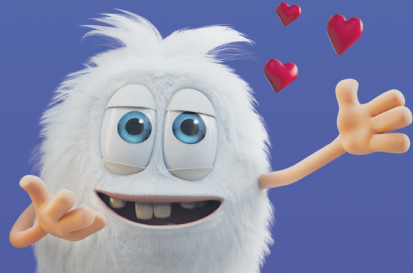
SKANSEN
BUTIKEN

Kommer 2025!

GNUTTARNA

Gröna Lund

Avsändare:
Djurgårdens
hembygdsförening
Östra Varvsgatan 1A
115 21 Stockholm

B Posttidning
Ej retur

ICA BANÉR
Banérgatan 3 | Tel 660 22 06

Öppettider Måndag-Lördag 9-21 | Söndag 10-20

*Svenskt
mathantverk
i historisk miljö.*

Ulla Winblad

Tel. 08-534 897 01
www.ullawinblad.se

Vill du bli parkvärd på Djurgården?

SKULLE DU VILJA BLI FRIVILLIG PARKVÄRD PÅ DJURGÅRDEN
ELLER I ÖVRIGA NATIONALSTADSPARKEN? HJÄLPA FOLK TILL-
RÄTTA OCH VARA ETT VAKANDE ÖGA I PARKEN? I SÅ FALL KON-
TAKTA HENRIK WALDENSTRÖM, HENRIK.WALDENSTROM@OUT-
LOOK.COM. MOBIL 070-536 73 14.

Boka våra trädgårdsmästare för design,
planering & skötsel av ditt gröna uterum.
Mejla: design@rosendalstradgard.se

ROSENDALS TRÄDGÅRD

VILLA KÄLLHAGEN

HOTELL | RESTAURANG | MÖTEN

www.villakallhagen.se

Välkommen på årsmöte 8 maj!

*Ange ditt namn då du betalar medlemsavgiften för i år.
300 kr/enskild eller 350 kr/familj till Swish 123 238 4048.*

